

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา
เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

แปงจ๋อเขี้ยวแม่สอด
ทะเบียนเลขที่ สช 62100133

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ แปงจ๋อเขี้ยวแม่สอด คำขอเลขที่ 60100170 ทะเบียน
เลขที่ สช 62100133 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 29 กันยายน 2560

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. 2562

(นางสาววันเพ็ญ นิโครจนจรัส)
รองอธิบดี ราชการราชการแทน
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

แป้จ้อเขียวแม่สอด

(1) เลขที่คำขอ	60100170	ทะเบียนเลขที่	สข 62100133
(2) วันที่ยื่นคำขอ	29 กันยายน 2560	วันที่ขึ้นทะเบียน	29 กันยายน 2560
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดตาก
ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดตาก ถนนพหลโยธิน อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก 63000		
(4) รายการสินค้า	แป้จ้อทอด (ถั่วทอด)		

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

แป้จ้อเขียวแม่สอด (Pae Jor Khaew Maesod Bean) หมายถึง ถั่วทอดที่ทำมาจากถั่วแปยีหรือแปยีซึ่งเป็นถั่วชนิดหนึ่ง มีลักษณะฝักคล้ายถั่วลิ้นเต่า (ถั่วแปบ) เมล็ดมีขนาดเล็ก เมื่อผ่านการทอดแล้วจะมีสีเหลือง รสชาติหอม มัน กรอบ เนื้อแน่น ซึ่งปลูกในพื้นที่ตำบลแม่กาษา ตำบลแม่ดาว ตำบลแม่กุ ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลมหาวัน และนำมาผ่านกระบวนการผลิตในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ : ถั่วแปยีหรือแปยี

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- ลำต้น ไม้เลื้อย ยาวประมาณ 5 – 6 เมตร กลิ่นของลำต้น ดอก ใบค่อนข้างเหม็น
- เมล็ด เมล็ดอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่จัดเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือสีดำ รูปทรงคล้ายถั่วแปบ
- รสชาติ หอม มัน กรอบ เนื้อแน่น

(3) ประเภทของแป้จ้อ : แป้จ้อทอด (ถั่วทอด)

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ปลูกโดยการใช้เมล็ดอ่อน เริ่มปลูกในเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ถั่วแปยีสามารถเจริญเติบโตได้ดีในแหล่งที่มีน้ำค้างและอากาศหนาว

(2) พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูก คือ ที่ราบติดเชิงเขา ดินมีความร่วนซุย อากาศเย็นตลอดทั้งปี

(3) สามารถปลูกได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 ปลูกแบบเดี่ยว ระยะห่างระหว่างต้นควรอยู่ที่ 12.5 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถวควรอยู่ที่ 50 เซนติเมตร

3.2 ปลูกร่วมกับพืชอื่น เช่น ปลูกแซมระหว่างต้นข้าวโพด เป็นต้น

การเก็บเกี่ยว

(1) เก็บเกี่ยวในเดือนธันวาคม – เดือนมีนาคม เกษตรกรควรสวมชุดมิดชิดเพื่อป้องกันฝุ่นละออง และการระคายเคืองในการเก็บเกี่ยว

(2) นำฝักแปซิมาแกะเมล็ดออกแล้วนำมาแช่น้ำสะอาดประมาณ 1 ชั่วโมง แล้วจึงบีบเปลือกหุ้มเมล็ดออก รวบรวมเมล็ดส่งให้ผู้แปรรูปในวันเดียวกันไม่เก็บไว้ค้างคืน

การผลิต/แปรรูป

(1) เลือกเมล็ดสดแปซิอ่อนซึ่งมีสีเขียว ไม่ลีบและไม่มียอยเจาะของแมลง นำมาล้างน้ำให้สะอาด ฝัังให้สะเด็ดน้ำ

(2) นำเมล็ดสดแปซิอ่อนลงไปทอดในน้ำมันพืช โดยใช้ความร้อนปานกลาง จนมีกลิ่นหอมและกรอบ

(3) ตักขึ้นรอให้สะเด็ดน้ำมันและฝัังให้เย็น ก่อนนำไปบรรจุหีบห่อเพื่อจำหน่ายต่อไป

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดบนฉลาก/หีบห่อ ให้ประกอบด้วยคำว่า “แปซิเขียวแม่สอด และ/หรือ Pae Jor Khaew Maesod Bean” และระบุชื่อและที่อยู่ของผู้ผลิต วันที่ผลิตและวันหมดอายุ

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตั้งอยู่ที่ละติจูด 16 องศา 42 ลิปดา 47 พิลิปดาเหนือ และลองจิจูด 98 องศา 34 ลิปดา 29 พิลิปดาตะวันออก พื้นที่เป็นภูเขาสูงชันซับซ้อนสลับกับหุบเขาแคบ ๆ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบประมาณร้อยละ 20 และประมาณร้อยละ 80 ปกคลุมไปด้วยป่าโปร่ง ป่าดงดิบและป่าสน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทิวเขาถนนธงชัยที่ทอดยาวมาจากทางตอนใต้ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดเชียงใหม่ เทือกเขานี้เป็นเส้นแบ่งเขตจังหวัดตากออกเป็น 2 ฝั่ง คือ ฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก อำเภอที่อยู่ในฝั่งตะวันออก จะมีอากาศร้อนจัดและแห้งแล้ง ฝนตกน้อย เพราะมีเทือกเขาถนนธงชัยกั้นอยู่ ส่วนอำเภอที่อยู่ในฝั่งตะวันตก ได้แก่ อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภออุ้มผาง และอำเภอพบพระ มีอากาศหนาวเย็นฝนตกชุกอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตอำเภอแม่สอดเป็นที่ราบติดเชิงเขา สภาพดินร่วนซุยอากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี และในช่วงฤดูหนาวอากาศจะหนาวเย็นและมีน้ำค้างมากกว่าพื้นที่อื่นจึงเหมาะกับการเจริญเติบโตของถั่วแปซิ

ประวัติความเป็นมา

แปซิเขียวแม่สอด เป็นถั่วทอดที่ทำมาจากถั่วแปยีหรือแปซิซึ่งเป็นถั่วชนิดหนึ่ง มีลักษณะฝักคล้ายถั่วลิ้นเตา(ถั่วแปบ) ปลูกกันตามแนวตะเข็บชายแดน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ไม่ทราบประวัติความเป็นมาแน่ชัด จากการสอบถามข้อมูลจากชาวบ้านในพื้นที่บอกว่า มีการนำเมล็ดถั่วแปซิมาจากพ่อค้าชาวเมียนมา ซึ่งถั่วชนิดนี้จะมีลักษณะคล้ายถั่วอินเดีย (India Bean) เมื่อนำมาปลูกที่ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์และแร่ธาตุในดิน เมล็ดที่เก็บได้จะเล็กกว่าสายพันธุ์เดิมแต่รสชาติดีกว่า เนื้อแน่น เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไปในพื้นที่ โดยนำเมล็ดสดมาประกอบเป็นอาหารประจำท้องถิ่น ที่เรียกว่า “แกงแปซิ” เนื่องจากถั่วแปยีเป็นที่นิยมจึงได้นำเมล็ดพันธุ์ไปทดลองปลูกในหลายพื้นที่ และมีการทดลองปลูกนอกฤดูกาลเพื่อเพิ่มผลผลิต ปราบกฏว่าถั่วชนิดนี้ไม่สามารถเจริญเติบโต

ในพื้นที่อื่น แต่กลับขึ้นได้ดีเฉพาะบางพื้นที่ ได้แก่ ตำบลแม่กาษา ตำบลแม่ดาว ตำบลแม่กุ ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง และตำบลมหาวัน ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อีกทั้งยังไม่ให้ผลผลิตนอกฤดูกาล เมื่อประมาณ พ.ศ. 2500 ชาวบ้านในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้นำถั่วแปงมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน โดยนำเมล็ดแปงมาคั่วทั้งเปลือกจะเรียกว่า “แปงล่อ” แต่หากนำมาทอดจะเรียกว่า “แปงจ่อ” ด้วยรสชาติของ แปงจ่อเขียวแม่สอด ที่หอมมัน กรอบ นุ่ม จึงเป็นที่รู้จักและนิยมบริโภคของคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว กลายเป็นสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ จนมีคนกล่าวขานกันว่าของฝากจากแม่สอดต้อง “แปงจ่อเขียวแม่สอด” เท่านั้น

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การผลิตแปงจ่อเขียวแม่สอด ครอบคลุมพื้นที่ปลูกในตำบลแม่กาษา ตำบลแม่ดาว ตำบลแม่กุ ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลมหาวัน และนำมาผ่านกระบวนการผลิตในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก รายละเอียดตามแผนที่

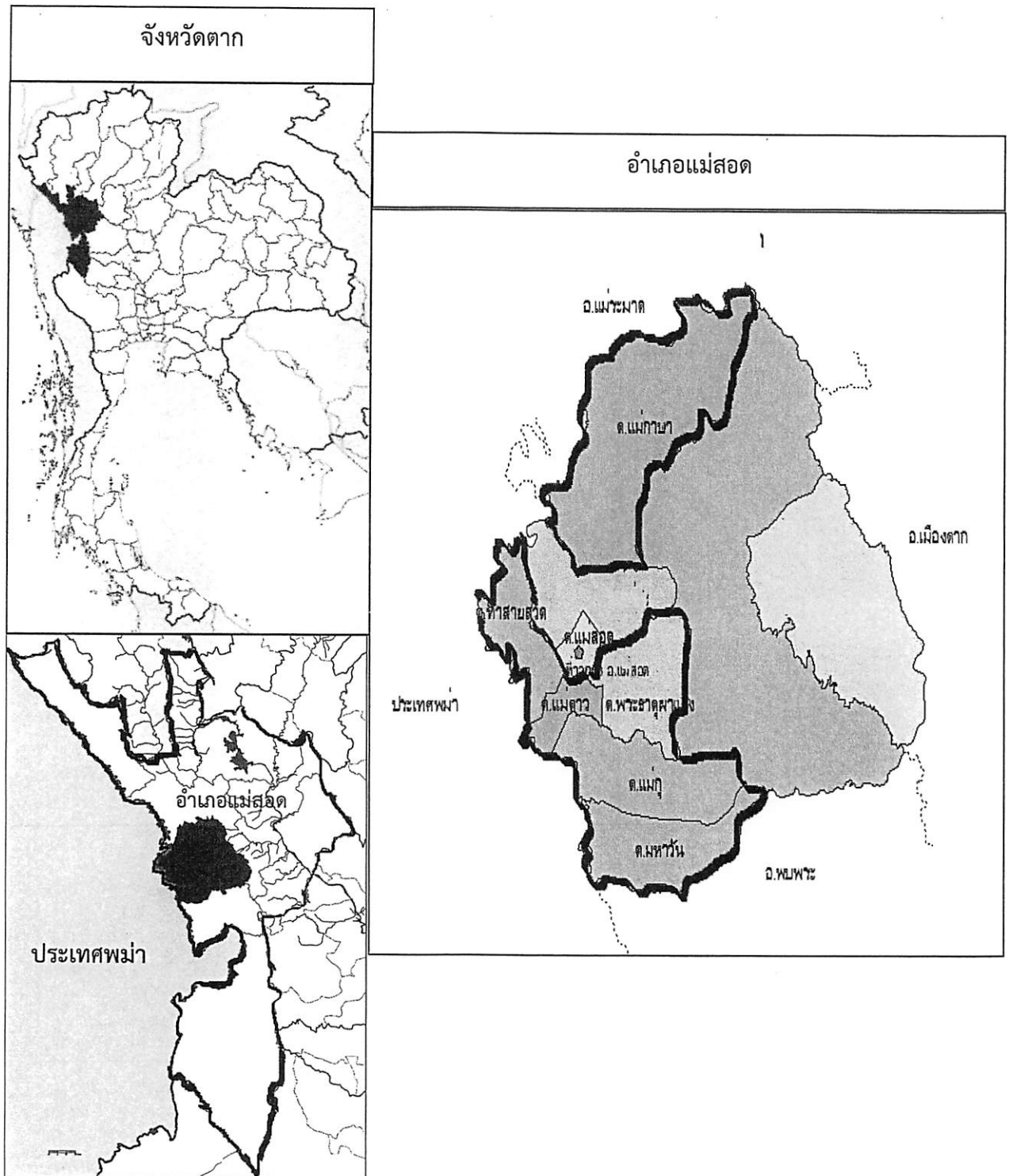
(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) แปงจ่อเขียวแม่สอดจะต้องมีการผลิตในพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตแปงจ่อเขียวแม่สอด รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด
- (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แปงจ่อเขียวแม่สอด
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แปงจ่อเขียวแม่สอด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ แป๋จ๋อเขียวแม่สอด

ขอบเขตพื้นที่การผลิตแป๋จ๋อเขียวแม่สอด ครอบคลุมพื้นที่ปลูกในตำบลแม่กาษา ตำบลแม่ตาว ตำบลแม่กุ ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผางแดง ตำบลมหาวัน และนำมาผ่านกระบวนการผลิตในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก